

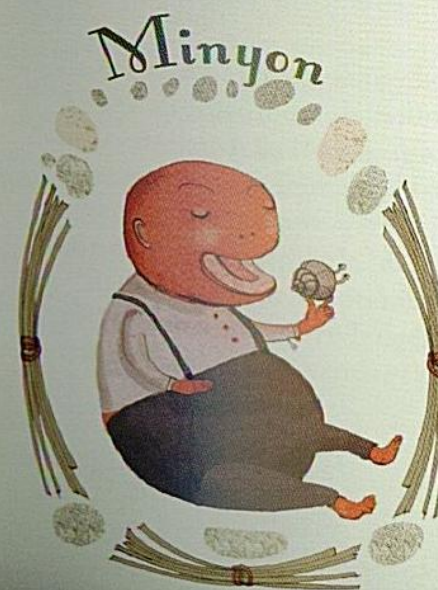
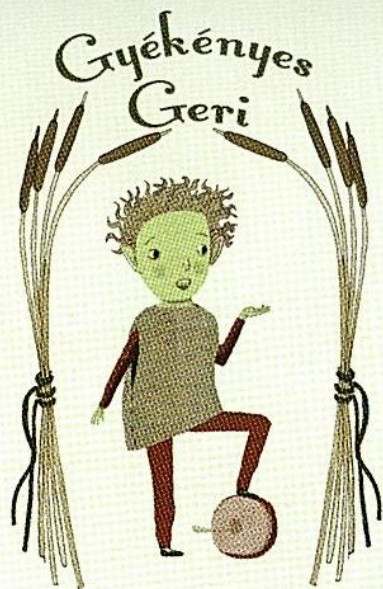
Berg Judit
Lengemesék

III. Ősz a Nádtengeren

Timkó Biber
rajzaival

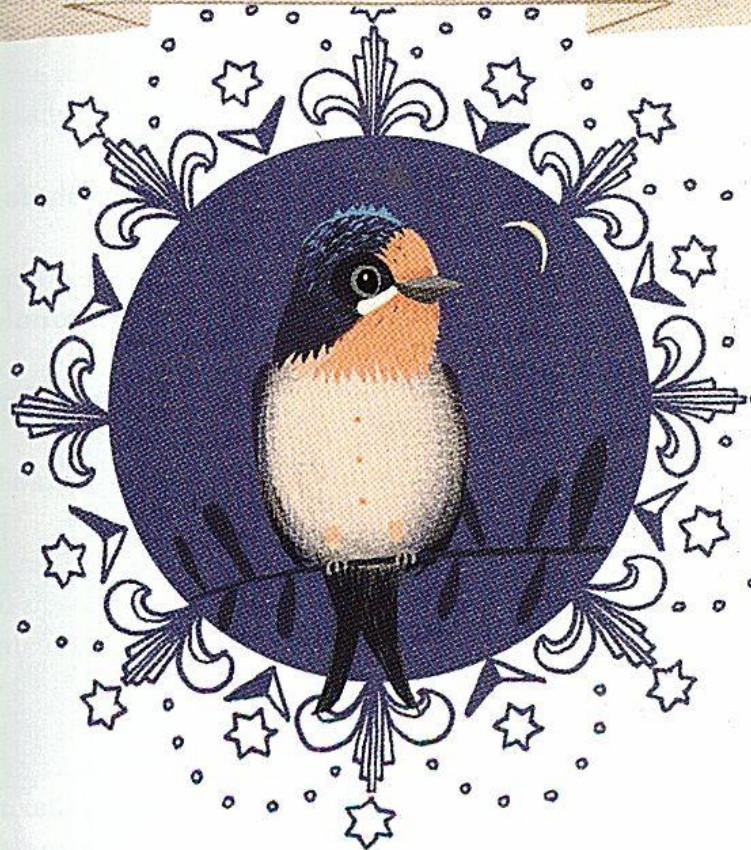

Szereplők

1. A látogatók

Az őszi első napja ugyanúgy kezdődött, mint a nyár végi reggelek. A hajnali hűvösben ott csillogott még a harmat a nádleveleken, aztán amikor felkelt a nap, gyorsan felszáradtak az apró vízcseppek is, és hamarosan felmelegedett a levegő. A ragyogó időben érezni lehetett, hogy a napsugarak elgyengültek, és nem perzselnek már annyira, mint kánikula idején.

Ezen a nyugodt, szeptemberi délelőttön mégis szokatlan nyüzsgés támadt a zöld bőrű lengék között. A Nádtengerre egy küldönc érkezett, a közelgő vendégek hírnöke.

Rence Ervin, a lengeőrök parancsnoka éppen a Nádtenger felett vezette az őrjáratot, amikor nádirigója hátáról felfigyelt egy gyors mozgású, fekete pöttyre a láthatáron.

– Csak nem Füstös közeleg? – meredt a távolba, ahol egy apró, fekete pontból karcsú, fehér mellényes, fekete tollú, sebes röptű fecske alakja rajzolódott ki.

Intésére a lencecsapat azonnal az érkező madár irányába fordult, hogy a levegőben fogadják a régen látott ismerőst.

– Megint eltelt egy év! Útra kelünk! – köszöntötte a lengéket Füstös, a fecske. – Pihenőhelyet és szállást kérek az átvonuló rajnak!

– A Nádtenger nyitva áll előttetek! – válaszolt Rence Ervin. – Hányan érkeztek?

– Ötezen! – felelte büszkén a madár. – Idén sok fiókával gyarapodtunk!

Rence Ervin gondterhelten hümmögött. Bár a Nádtengeren mindig szeretettel fogadták az átvonuló madarakat, azzal is tisztában volt, hogy nem lesz könnyű kényelemes alvóhelyet találni öt ezer csivitelő füsti fecskének. Elsőként a fecskék kelnek útra mindig, nekik még a meleg időben el kell indulniuk Afrikába. A hűvös idő beálltával ugyanis elpusztulnak vagy elbújnak kedvenc csemegéik, a rovarok, és ha a fecskék nem tudnak alaposan jóllakni indulás előtt, nem bírják a hosszú utat a tengeren át. De most kellemes, nyári idő volt még, a fecskeraj néhány napos készülődés és szunyoglakoma után bátran nekivághatott a több hétig tartó repülésnek.

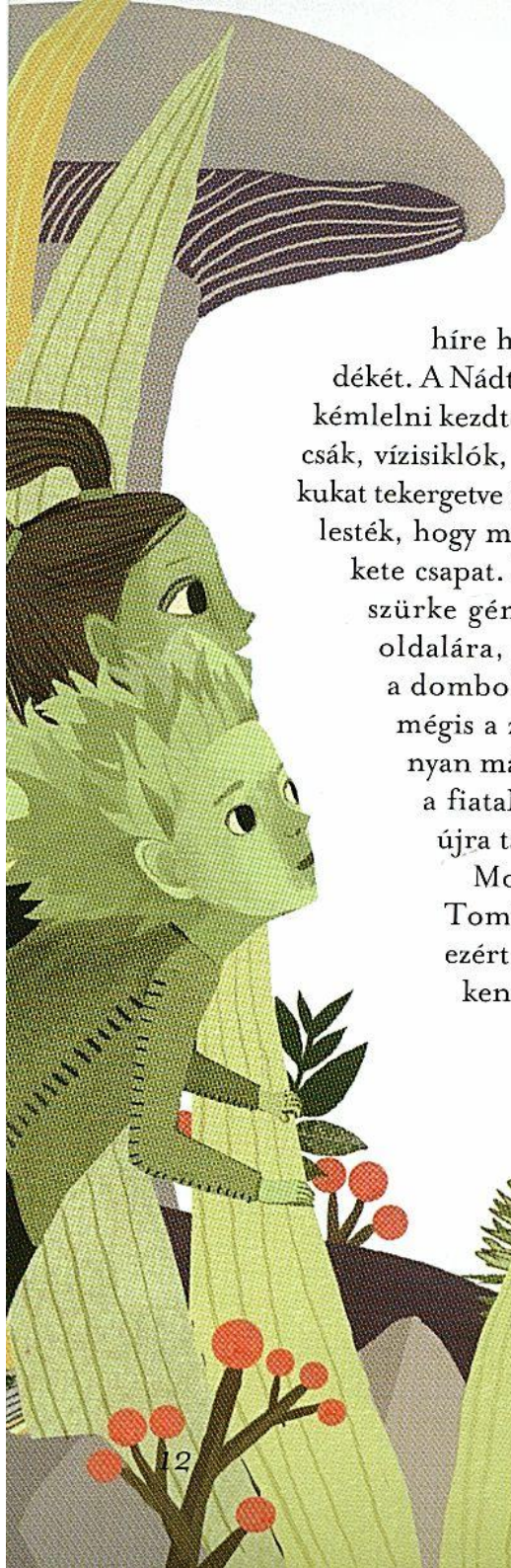
– Mikor érkezik a csapat? – érdeklődött Rence Ervin.

– Ma estére ideérnek! – felelte vidáman Füstös.

Rence Ervin nem tétozott. Lilét azonnal Lengevárba szalajtott, hogy hírt vigyen a vándormadarak érkezéséről Sulyom királynak, ő maga pedig a lenge őrjárat élén szemügyre vette a Nádtengert, hogy Füstös csapatának biztonságos pihenőhelyet keressen. Hamarosan kiszemelte a nádas legsűrűbb részét, ahol

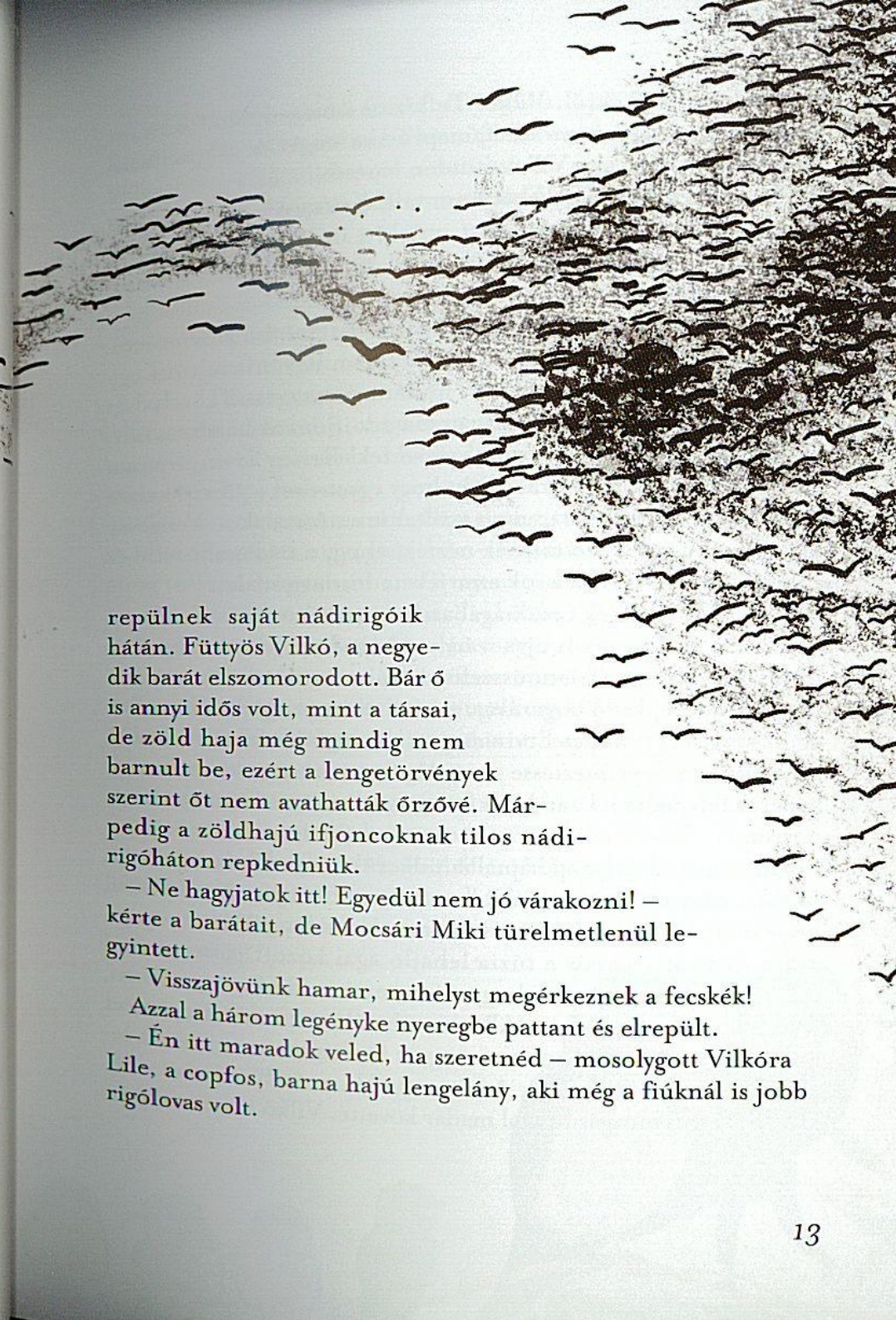

a nádszálakon ülve nyugodtan éjszázhatott a fecskeraj. Füstös elégedetten repkedett a szálláshely körül. Itt aztán jó dolga lesz a társainak!

A fecskék érkezésének híre hamar bejárta a Locsogó-tó vidékét. A Nádtenger lakói már kora délután kémlelni kezdték az eget. A vadkacsák, szárcsák, vízisiklók, kecskebékák és pókok nyakukat tekergetve figyelték a közeli dombokat, lesték, hogy mikor bukkan fel végre a fekete csapat. Még Pallasz, a bölcs, öreg szürke gém is átúszott a nádas túlsó oldalára, ahonnét jobb kilátás nyílik a dombokra. Legizgatottabbak azonban mégis a zöldhajú lengecsemeték voltak. Néhanyan már az előző években barátságot kötöttek a fiatal fecskékkel, és most alig várták, hogy újra találkozhassanak régi barátaikkal.

Mocsári Miki, Gyékényes Geri és Tőzeg Tomi egyaránt barna hajú őrzők voltak már, ezért úgy döntöttek, hogy nem a nádleveleken ülve várják a fecskéket, hanem eléjük

repülnek saját nádirigóik hátán. Füttyös Vilkó, a negyedik barát elszomorodott. Bár ő is annyi idős volt, mint a társai, de zöld haja még mindig nem barnult be, ezért a lengetörvények szerint őt nem avathatták őrzővé. Márpedig a zöldhajú ifjoncoknak tilos nádirigóháton repkedniük.

– Ne hagyjátok itt! Egyedül nem jó várakozni! – kérte a barátait, de Mocsári Miki türelmetlenül legyintett.

– Visszajövünk hamar, mielőst megérkeznek a fecskék! Azzal a három legényke nyeregbe pattant és elrepült.

– Én itt maradok veled, ha szeretnéd – mosolygott Vilkóra Lile, a copfos, barna hajú lengelány, aki még a fiúknál is jobb rigólovassá vált.

– Mesélj a fecskékről, Vilkó! Te biztos ismered őket! – lépett melléjük Danká Jani, a zöldhajú, aprócska lengefiú, aki pici kora óta csodálattal figyelte Vilkó minden lépését.

– Nekem csak egy fecskebarátom van, Kormos – kezdte Vilkó. – Tavaly ismertük meg egymást, mielőtt indult a raj Afrikába. Fióka volt még, de nagyon erős és bátor. Remélem, idén is visszatér hozzánk!

Jani unszolására Vilkó belefogott egy történetbe Kormosról, de nem volt ideje befejezni. A láthatáron ugyanis feltűnt egy hatalmas fekete felhő, és gyors, hullámozó mozgással közeledett a Locsogó-tó felé. A Lengevárban maradt ifjoncok hatalmas üdv-
rivalgásban törtek ki. Végre megérkeztek! Rence Ervin őrlárata élén a vendégek fogadására repült, hogy egyenesen a pihenőhelyre vezesse őket. A fecskék fáradtan szálltak le a nádszálakra. Lengevár kilátójából csodálkozó szemek nézték, ahogy a nádas elsötétül és imbolyogva hajladozik a sok ezer fekete madártest alatt.

De a vendégeknek eszük ágában sem volt hintázással tölteni a délutánt. Hamarosán újra szárnyra kaptak, és sötétedésig röpdöstek a Nádtenger felett, összefogdosták a legyeket, szúnyogokat és óvatlanul repkedő bogarakat, csiviteltek, zajongtak, ellepték az egész környéket. Rence Ervin csapatának legfőbb feladata az volt, hogy időben figyelmeztesse a vendégeket, nehogy azokra a nádszálakra telepedjenek, amelyek Lengevár finom szövésű épületeit tartották.

Vilkónak csak másnap hajnalban sikerült megtalálnia Kormost. Mivel a nagy tömegben hiába kereste régi barátját, úgy döntött, hogy napfelkeltekor átevez a szigetre, ahol a lengék stadionja és a vén fűzfa áll. Tavaly a fűzfa lehajló ágai között ismerte meg Kormost, és azt remélte, hogy a fecskefiú is ide fog visszatérni, ha találkozni szeretne vele. Vilkó terve bevált, mert néhány perccel azután, hogy hintázni kezdett az egyik fűzfaágon, megjelent a levegőben hat fekete madár. A két nagyobb, erősebb fecskét négy kisebb, kecses mozgású fiatal madár követte. Vilkó álmélkodva is-

merte fel a legnagyobb fecskében régi barátját, Kormost. A fecskefiú boldogan röppent Vilkó mellé az ágra, szárnyával megpakolta a lengefiú zöld arcát, aztán büszke cserregéssel elmesélte, hogy tavasszal ő is párt talált magának, fészket rakott, és felnevelt öt pelyhes fiókát.

– Bemutatom neked a feleségem! – jelentette ki büszkén. – Csiri a legszebb fecskelány a rajban! És itt vannak a gyerekek is!

Vilkó elismerően bólogatott, végül összeráncolta a homlokát.

– Kormos, itt csak négy fiatal fecske röpököd Csirivel! Nem azt mondtad, hogy öten vannak?

– Szurtos, az ötödik, megbetegedett – sóhajtott Kormos. – Tegnap még nem volt semmi baja, de mára egészen legyengült. Ha nem kap erőre holnapig, nem tud velünk jönni Afrikába.

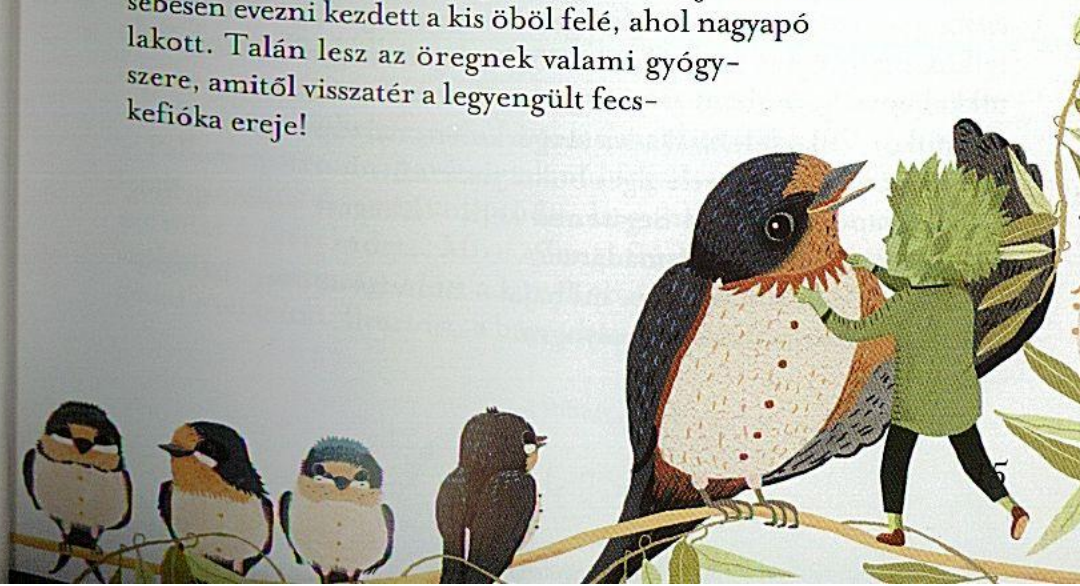
– De ha itt marad, a hidegben elpusztul! – rémült meg Vilkó.

– Én nem értek a gyógyításhoz – hajtotta le a fejét Kormos. – Nem tudom, hogy segíthetnék rajta.

– Van ereje egy kis repüléshez? – kérdezte Vilkó. – Mert akkor elvihetnénk nagyapóhoz! Ő talán meg tudja gyógyítani!

Kormosnak tetszett az ötlet, és szerencsére a fecskék pihenőhelye nem esett messze az öreg lenge kunyhójától. Vilkó megígérte, hogy mire odaérnek, már ő is ott lesz, mert a szigetről egyenesen nagyapóhoz szalad.

Kormos, Csiri és a négy fiatal fecske máris elrepült Szurtosért, Vilkó pedig bepattant a csónakjába, és széles evezni kezdett a kis öböl felé, ahol nagyapó lakott. Talán lesz az öregnek valami gyógyszer, amitől visszatér a legyengült fecskefiú ereje!

2. A teru

Nagyapó mindig egyszerre kelt a nappal. Pirkadatkor szélesre tárta kunyhóján az ablakot, hadd áradjon be a friss, hűvös levegő, komótosan megtömte sáspipáját, és kiült a teraszra, hogy meghallgassa, milyen híreket susog a nád. Csendesen figyelte a vízcsobogást, az ébredező Nádtenger finom zörejeit, és mire a nap felkúszott az égre, már a hintaszék karfáján megpihenő szitakötőkkel beszélgetett.

Amikor Vilkó lélekszakadva megérkezett, nagyapó már a szakálláról törölgette a reggeli algás bukta morzsáit.

– Nagyapó, nagyapó! Segítened kell! – lihegett Vilkó. – Meg tudnál gyógyítani egy kismadarat?

– Először látnom kellene, mi baja! – mondta az öreg, halványkék szemével biztatóan mosolyogva.

– Mindjárt érkezik! A barátom idehozza! – mondta Vilkó, és gyorsan elmagyarázta, kicsoda Kormos, és hogy a fiának mielőbb erőre kellene kapnia, hiszen két nap múlva indulnak Afrikába. Nagyapó hümmögött, bólogatott, közben elővett a kredencből még egy buktát.

– Gyere, egyél, kis unokám! Fontos, hogy jóllakottan vágjunk neki a napnak! Mire Kormos és a családja megérkezett, addigra Vilkó is elmajszolta a finom süteményt. A két fecskeszülő támogatva a levegőben imbolygó fiókát, miközben a négy egészséges fecskefi izgatottan repkedett körülöttük. A fecskecsalád végül le szállt nagyapó kunyhója mellett. Szurtos annyira kimerült a repüléstől, hogy alig pihegett. Az öreg lenge azonnal odasietett hozzá, alaposan szemügyre vette a csőrét, a tollát, megnézte, hogy csillog a szeme, megmozgatta az ernyedtt szárnyakat, végül még a hasát és a begyét is megnyomogatta. Csiri és Kormos lélegzetvisszafojtva figyelte a vizsgálatot. Nagyapó gondterhelten csóválta a fejét, végül Vilkóra nézett.

– Ide kellene hívnod Pallaszt! A gémek készítik a világon a legjobb gyógynövényes főzeteket. Ezen a fecskefiókan a lengegyógy-szerek nem tudnak segíteni.

A szürke gémek közismerten barátságtalan természetűek, főleg az idősebb, magányos példányok, akik folyton hátat fordítanak mindenkinek. Pallasz nemcsak a legbölcsebb és legöregebb gém volt a Nádtengeren, de a legundokabb is. Nagyapón kívül alig barátkozott valakivel, sokszor még válaszra sem méltatta a hozzá fordulókat. De Vilkó nem aggódott. Tudta, hol találja a bölcs szürke gémet, és azt is tudta, hogy a vén madárnak helyén van a szíve. Nagy szükség esetén biztosan számíthatnak rá!

Pallasz morcosan, barátságtalanul fogadta a kifulladásra érkező lengegyereket, de amint megtudta, hogy nagyapó kéri a segítségét, azonnal felkerekedett. Mire a lengefiú nádlevélről nádlevélre szökkenve visszazáguldott a kunyhóba, ő már nagyapóval beszélgetett a teraszon. Szurtost, a bágyadtan gubbasztó fecskefiút aznap

másodszor vizsgálták meg alaposan. Pallasz kis időre gondolataiba merült, végül így szólt:

– Létezik egy gyógyszer Szurtos bajára, de nekem nincs belőle. Egyvalakit ismerek, aki biztosan tudna segíteni, a gémelek legnagyobb doktora, a nagy tudású Minerva.

– Sosem hallottam róla! – csúszott ki Vilko száján.

– Nem csoda – felelte Pallasz. – Minerva a dombon túl lakik, a Csobogó-tóban.

– De hiszen ott élnek a hattyúk is, a harácsok szövetségesei! – képedt el Vilko. – Velük igazán nem lenne jó összetalálkozni! Pallasz és nagyapó egyetértően bólogatott.

– Különben is, hogy jutunk oda? – tűnődött tovább Vilko. – Gyalog képtelenség, arrafelé csak repülni lehet!

– Sajnos az én szárnyam nem bír már ilyen hosszú utat – jelentette ki Pallasz.

– Én szívesen odarepülök – ajánlotta Kormos –, csak azt nem tudom, hogy fogom megtalálni a bölcs gyógyítót.

– Őt ugyan sehogy! Egyedül a lengéknek elég éles a látása ahhoz, hogy megtalálják Minerva rejtekhelyét. Különben sem hiszem, hogy szóba állna holmi vándormadárral.

– Akkor elmegyek Kormossal! – jelentette ki Vilko.

Nagyapó a fejét rázta. Vilko zöldhajú ifjanc volt még, egyáltalán nem repkedhetett. De azt is tudták, hogy Rence Ervin őrzőire sem számíthatnak, hiszen a Nádtenger őrei egyetlen percre sem hagyhatják el a Locsogó-tó környékét.

– Lile biztos odarepülne, ha megkérném – morfondírozott Vilko, de aztán belátta, hogy a lengelány is csak az őrparancsnok engedélyével mehetne el a gyógyszerért, márpedig Rence Ervin biztosan nem fogja áthágni a szabályokat. Vilko végül megelégedte az időhúzással. Kijelentette, hogy a szabályok szerint a zöldhajú ifjancok csak nádirigóháton nem repülhetnek. Fecskéket egyetlen szóval sem említ a törvény.

– Persze hogy nem, mivel a magunkfajta csak nádirigóháton szoktak röpködni – magyarázta nagyapó.

– Akkor én leszek az első, aki fecskeháton száll, és mivel erről nem szól a szabály, még csak meg sem büntethetnek érte! – húzta ki magát Vilko. – Ne is próbáljatok lebeszélni, mindenképpen útra kelünk!

Nagyapó csillogó szemmel mérte végig az unokáját. Milyen bátor, milyen határozott! Pont olyan, mint az apja, aki most biztosan nagyon büszke lenne rá! Azt azonban semmiképpen sem szabad hagyni, hogy bajba keveredjen. A Csobogó-tó elvadult vidék, a hattyúk tanyája, az ottani nádasnak őrzője sincs, így nem csoda, hogy a kisebb testű madarakat már régen elűzték. A vadkacsák, szárcsák és nádirigók az évek során elhagyták a veszedelmes vizeket, sok család átköltözött a békés és biztonságos Locsogótóba, mások messzebbi vidéken kerestek új otthont maguknak. Ráadásul a harácsok, a lengék örök ellenségei szívesen szövetkeznek a hattyúkkal, többször hívták már őket segítségül a lengék elleni csatákba. Ha valaki észrevenné az idegen területen bókászó Vilkót, rögtön azt hihetné, hogy a lengék el akarják foglalni a Csobogó-tó körül fekvő nádaszt. Akkor akár még háború is kitörhetne a fecskéfiú gyógyszere miatt!

– Senki sem láthat meg, fiacskám! – mondta aggódva nagyapó. – Zöld bőröd és zöld hajad nemcsak rád hozhat veszélyt, de bajba sodorhatja az egész Nádtengert is. Ígérd meg, hogy nagyon óvatos leszel!

– Mi lenne, ha álcáznám magam? – tűnődött Vilkó. – Ha volna egy fekete köpeny, amit magamra teríthetek, mindenki azt hinné, hogy Kormosnak nőtt egy púp a hátán!

Nagyapó elnevette magát, de nagyon tetszett neki az ötlet, ráadásul őrzött is egy régi csuklyás köpenyt a ládafiában. Kicsit ugyan megrágták a molyok, de arra tökéletes volt, hogy eltakarja Vilkó zöld haját és testét a kíváncsi tekintetek elől.

A lengéfiú magára kanyarította a fekete lebernyegét, mókásan átbillegett a teraszon, aztán felpattant Kormos hátára, aki türelmetlenül topogott a korlát mellett.

– Mondd meg Minervának, hogy én küldtelek! – utasította a lengéfiút Pallasz. – Kérem őt, hogy adjon az ezerjófű főzetből, attól majd talpra áll ez a kis Szutykos!

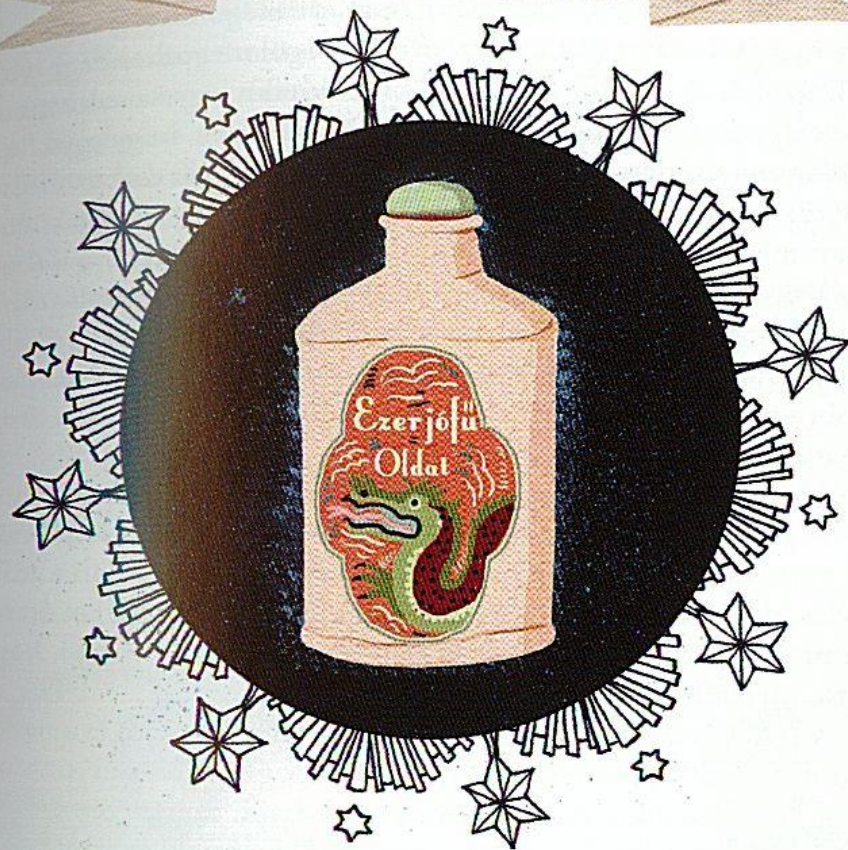
– Szurtos – csipogta a beteg alig hallhatóan, de Pallasz nem figyelt rá. Azt nézte, hogyan emelkedik a magasba Kormos és a nyakát átölelő Vilkó. A fürge fecske máris a dombok irányába fordult, és hamarosan eltűnt az aggodalmasan figyelő szemek elől.

Vilkó korábban egyetlenegyszer repült csupán, amikor a harácsok nyári támadása után Rence Ervin rigóháton vitte őt Lengevárba, Sulyom király színe elé. Akkor az őrparancsnok háta mögött ült a nyeregben, és őszinte bánatára nagyon rövid ideig tartott csak az út. Most boldog izgalommal tekintett szét a magasból, és csodálkozva látta, hogy milyen aprónak tűnik minden. Kormos hátán ülve belátta a Locsogó-tó partvidékét, egyszerre bámulhatta a víztükröt körülölelő nádas, a kis szigeten magasodó fűzfát, de még a tó túlsó partján terpeszkedő Harácstanyát is.

– Nézd! – mutatta Kormosnak. – Ott laknak a nádas ellenségei, a vörös képű harácsok, akik, ha tehetik, csak rabolnak és fosztogatnak.

Kormos odapillantott, de aztán repült is tovább. A domboldalon eleinte magányos tölgyfák fölött szálltak, aztán sűrűbb, bozotos rész következett. Vilkó a magasból legelésző őzeket és ugráló vadnyulakat is látott. Hamarosan elérték a dombtetőt. A lengefiú sosem járt még a magaslaton túl, és most tágra nyílt szemmel, kíváncsian fürkészte a dombon túli világot. Nem messze megcsillant a Csobogó-tó vize, és Vilkó megállapította, hogy a szomszédos tó legalább kétszer akkora, mint az ő otthona, és sűrű nádas övezi minden oldaláról. Már csak az volt a kérdés, vajon hol találják Pallasz barátját, a bölcs, öreg Minervát?

3. Minerva

A Csobogó-tó fölött Kormos egyre lejjebb ereszkedett, miközben Vilkó a szemét meresztgette, de ilyen magasságból képtelenség volt megtalálni egy rejtőzködő szürke gémet.

– Egészen alacsonyan kellene szállnunk, hogy észrevegyem! – mondta Vilkó, és a fejét kapkodta, de Kormos hirtelen alábukott, és szinte berepült az égbe nyúló nádbugák közé. Elvadult nádas, rengeteg hínár és a vízből kimeredő vastag ágak fogadták őket.

A tó tükrén hattyúk cirkáltak, a sekélyebb részeken a felszínt zöld békalencse borította.

Kétszer is körbepötyögték már a tavat, de még mindig nem tudták, merre keressék Minervát. Kormos végül megpihent egy nádszálon. Vilkónak már egészen elgémberedtek a tagjai a sok kapaszkodástól, ezért boldogan ugrott át egy nádlevélre, hogy egy kicsit mozoghasson, de a nádtő hirtelen elhajolt alatta, és csak az utolsó pillanatban sikerült megkapaszkodnia. Riadtan nézett körül, aztán megértette, hogy mi történt. A nádszálak között, a vízben egy fényes, fekete hátú állat tört utat magának. Kisebb volt, mint egy hód vagy egy vidra, de olyan erővel haladt előre, hogy az útjába kerülő nádszálak szinte kettétörtek az erejétől. Nem nézett se jobbra, se balra, legkevésbé felfelé, így szerencsére nem vette észre a nádlevélen himbálódzó lengefiút.

– Merre tovább? – röppent Vilkó mellé Kormos türelmetlenül.

– A gémek nem szeretik, ha békalencsés a tó, de ott sem érzik jól magukat, ahol túl mély a víz. A vadászatot megnehezíti a sűrű nádas, de az sem jó, ha túl ritkás, mert akkor könnyű őket észrevenni. Márpedig egy bölcs, öreg gem biztosan nem szeretné, hogy bárki megláthassa a búvóhelyét.

– Vagyis olyan helyet kell keresnünk, ahol a víz tiszta, és a nádas mindent eltakar, mégis jól átjárható – foglalta össze Kormos.

– Pontosan, én pedig nagyon figyelek majd, mert a gémek úgy rejtőzködnék, hogy órákon át meg sem moccannak, és szinte csak a sárga csőrük lóg ki a környezetükből – tette hozzá Vilkó.

Újra a levegőbe emelkedtek, de már nemcsak találomra köröztek, hanem azt is figyelték, vajon merre lehet az öreg, szürke gem vadászterülete. Repülés közben észrevették, hogy a nyílt vízben is ott úszkálnak azok a barna állatok, amelyet Vilkó a nádtövek között látott, és most borzongva figyelte, hogy milyen sokan vannak.

A harmadik kör után azonban Vilkó egyszer csak nagyot kiáltott, mert egy sárga csőrt pillantott meg a nádas levelei között, és tudta, hogy ez csakis egy gázlómadaré lehet.

– Ott ereszkedj le! – mutatta Kormosnak az utat.

A fecske készségesen repítette a lengefiút a mondott irányba, és néhány pillanat múlva meg is találták a tóban ácsorgó, szürke gemet. Kormos óvatosan leszállt egy a tó fölé nyúló faágra, Vilkó leugrott a hátáról, felkapaszkodott a nád tetejére, és ahogy a nádszál meghajolt a súlya alatt, éppen a gem feje mellé érkezett.

– Füttyös Vilkó a nevem, és Pallasz, a bölcs, szürke gem küldött a Locsogó-tóból – kezdte tisztelettudóan. – Minervát, a legnagyobb gyógyítót keresem.

A gem egy picit oldalra billentette a fejét, de nem válaszolt.

– Segítséget szeretnénk kérni! – folytatta Vilkó. – Egy fecskefióka nagyon megbetegedett, és Pallasz szerint nem segíthet rajta más, csak az ezerjófű főzet. Ebből szeretnénk kérni tőled egy kicsit.

– Semmi dolgom ismeretlen fecskefiakkal – vetette oda a gém.
– Rólad meg azt sem tudom, hogy ki vagy! A hátad fekete, mint a vízipatkányoké, honnan lehetnék biztos abban, hogy tényleg Pallasz küldött hozzám?

– Én nem vagyok vízipatkány! – vágta rá haragosan Vilkó. – Lengefiú vagyok a Nádtengerből, és azért van rajtam fekete köpeny, mert nem szeretném, ha valaki felismerne. Errefelé nekünk nincsenek barátaink.

– Na, ha lenge vagy, akkor bizonyára tudod, hogy mit esznek télen a kecskebékák! – jelentette ki Minerva, szigorúan végigmérve Vilkót.

– Semmit! – vont vállat a lengefiú. – Télire a békák elvermelik magukat és téli álmod alszanak.

– Hm, eddig jó – helyeselt Minerva. – És azt is tudod, ki nyerte a legutóbbi békaderbit?

– Senki – felelte Vilkó. – Perje Csongor és Rana Roni, a Locsogó-tó két bajnoka küzdött a kupáért, de végül döntetlen lett az eredmény.

– Akkor már csak azt mondd meg, fiam, hogy hívják az én Pallasz barátom feleségét!

Vilkó elnevette magát.

– Sehogy! Úgy látom, nagyon szereted a becsapós kérdéseket! Pallasznak évekkel ezelőtt elpusztult a felesége, azóta magányosan él, csak Sulyom királlyal, a nagypapámmal és vízisiklókkal barátkozik.

– Úgy tűnik, te tényleg ismered Pallaszt! No nem bánom, elviszlek az otthonomba, adok neked egy üvegce ezerjófű oldatot, de igyekezz, ülj a hátamra, mert ha nagy a baj, akkor ideje elindulnunk!

Minerva a vízbe toccsant ott, ahol eddig mozdulatlanul álldogált, Vilkó a hátára ugrott, mire az öreg gém lassú mozgással, mint valami vén hajó, gázolt a nád sűrűjébe. Kormos a magasból követte őket.

– Vigyázz, fiam, bele ne érjen a lábad a vízbe, mert nagyon elszaporodtak errefelé a vízipatkányok! – mondta Minerva.

– A Locsogó-tóban nincs egy szál sem – tette hozzá Vilkó.

– Itt bezzeg csak úgy hemzsegnek, mindent megrágnak, felfalnak, ráadásul szemtelenek is! Igazi huligánok!

Az öreg gém még panaszkodott volna, de időközben elérték az otthonát. Vilkó felugrott egy nádszálra, Kormos mellé telepedett, Minerva pedig besietett a házba, hogy előkeresse az orvosságot. Vilkó és Kormos az ajtót leste, nem csoda hát, hogy nem vették észre azt a hegyes orrú, fekete hátú patkányt, aki a nád közt lapítva figyelte minden mozdulatukat.

Minerva hamarosan visszatért az orvossággal. Odaadta Vilkónak, aki azonnal az ingébe rejtette. A lengefiú már indult is volna, de Kormos gyomra abban a pillanatban nagyot kordult.

– Nem fogom bírni az utat hazafelé, ha nem kapok valamit enni! – fakadt ki a fecske. Hiába volt Vilkó pehelykönnyű, ilyen hosszú úton mégis fárasztó volt cipelni. Kitalálták hát, hogy amíg Kormos jóllakik legyekkel és szúnyogokkal, addig Vilkó és Minerva nyugodtan beszélgethet egymással. Az öreg gém örült az alkalomnak, hogy végre hallhat régen látott barátjáról, és alaposan kikérdezte Vilkót, hogy s mint zajlik az élet a Locsogó-tóban.

A lengefiú mesélt az őrzők munkájáról, a szigetről, a békaderbikről, a tó túlsópartján lakó harácsokról. Elmondta, hogy náluk a szép és rendezett nádasban rengeteg vadkacsa fészkel, és elmesélte, hogy milyen az élet a nádszálakon himbálódzó Lengevárban. Minerva bólogatva hallgatta, a lengefiú szavai szinte álomba ringatták.

Bezzeg a nádtövek közt hallgatózó fekete patkány figyelme nem lankadt, csak úgy szívta magába az új híreket. Tehát létezik, nem is olyan messze, a dombon túl egy gazdag tó, ahol minden csodaszép, és nem kell naponta megküzdeni a többi vízipatkánnyal a kényelmes lakhelyért és az élelemért! Tavasszal hatalmas lakomát lehet csapni récefiókákból, ebihalakból vagy éppen ezekből a zöld, békaszínű lengékből! A patkány fekete orra elégedetten szippantott a levegőbe, aztán a gazdája alábukott, és észrevétlenül eltűnt a víz alatt.

Kormos visszatért, jóllakottan, útra készen. Vilkó még egyszer megköszönte Minerva segítségét, megígérte, hogy átadja Pallasznak az öreg gém üdvözlését, aztán felugrott a fecske hátára, és a magasba emelkedtek. Hamarosan a hátuk mögött hagyták a Csobogó-tó kusza nádasát, a békalencsés vizet, aztán elérték a dombtetőt, és feltárult előttük a Locsogó-tó tükre. Vilkó megkönnyebbült sóhajjal szorította meg Kormost. Úgy érezte, hogy innentől kezdve már minden rendben lesz, nem fenyegetheti több veszély,

Szurtos pedig egész biztosan meggyógyul majd az orvosságtól. Ráadásul Rence Ervinnek sem fog a fülébe jutni, hogy Füttyös Vilkó megint a tilosban járt, és sosem hallott kalandba keveredett.

4. A lakoma

Az ezerjófű főzetnek nem volt jó íze, de Szurtos zokszó nélkül lenyelte az első adagot, amit nagyapó kimért neki. Aztán összekucorodott a konyha mellett, ahová Vilko kihozott néhány takarót, és hamarosan az igazak álmát aludta. Napnyugta előtt újabb adag orvosság következett, Kormos, Csiri és a négy testvér pedig finom szúnyoglakomát hozott a legyengült fecskefiókának. Szurtos nagyapó teraszán töltötte az éjszakát, a családja pedig a közeli nádszálakon aludt. A biztonság kedvéért az öreg lenge is kint maradt

a csillagos ég alatt, magára borította legvastagabb dunyháját, és a hintaszékben bóbiskolva vigyázta a fecskefiú álmát.

Egyedül Vilkót küldték haza, hogy kipihenje magát. A lengefiú eleinte tiltakozott, de aztán belátta, hogy éjjel úgysem segíthet Szurtoson, és jobban teszi, ha megnyugtatja az édesanyját és az alvást választja. Másnap reggel első útja nagyapóhoz vezetett. Boldogan látta, hogy Szurtos a gyógyszertől erőre kapott, jókedvűen billegeti a farkát a terasz korlátján, és mohón nyeli a finom falatokat, amiket a családja hord neki. A reggeli ezerjófű oldattól különösen megjött az étvágya, szülei és testvérei képtelenek voltak elegendő rovarot fogni neki.

Végül Csiri megelégedve az ételhordást, letelepedett nagyapó mellé.

– Tudom, hogy Szurtosnak meg kell erősödnie – mondta –, de mi már nagyon elfáradtunk az egész napos etetésben. Ha egész nap őt tápláljuk, elfogy az erőnk, és egyikünk sem fogja bírni az utat Afrikáig. Ma mindenkinek pihennie és ennie kéne.

– Igazad van, Csiri! – bólogatott nagyapó. – Muszáj felkészülnötök a holnapi nagy repülésre. Bízátok rám Szurtost, majd én etetem őt ma!

– Ugyan, nagyapó, hogy tudnál te elegendő szúnyogot fogni? – rázta a fejét Kormos, aki éppen akkor érkezett, csőrében egy megtermett bogárral.

– Ne aggódjatok! Találok én elég finomságot a fiatalúrnak! – mosolygott bátorítón nagyapó.

Mivel mindannyian fáradtak voltak már, a fecskecsalád hálásan köszönte meg nagyapó jóságát, elbúcsúztak a betegtől, aztán elrepültek, hogy végre ők is jóllakjanak és pihenjenek még egy nagyot az indulás előtt.

Nagyapó közben bevonult a kamrába, és púposan megrakott tálcával tért vissza. Először moszatos szendviccsel, majd hínársalátával, végül bambuszlekvárral kínálta Szurtost, de a fióka kétségbeesetten rázta a fejét. Nátri, a vízisikló nagyapó kérésére ezüstö-

sen csillogó kishalat is hozott a fecskefiúnak, Vilkó pedig összedett a nádlevelekről néhány pondrót. Szurtos a pondrókat felcsipegette, de a haltól undorodva fordult el.

– Sajnos nem vagyok sirály – motyogta bocsánatkérően.

– Nem lesz ez így jó! – vakarta a fejét nagyapó. – Megígértem Csirinek, hogy jól tartom a fiát, aztán a végén még jobban legyenül az éhségtől.

– Megvan! – kiáltott fel Vilkó. – Emlékszel, nagyapó? Tavasszal adtál nekem egy krémet, hogy bebaradjon tőle a hajam, de csak annyi történt, hogy elleptek a szúnyogok. Megvan még az a kenőcs? Hátha a szagára most is idegyűlnek a kis szúrók!

– Micsoda ötlet! – kuncogott nagyapó, és már sietett is a fürdőszobába, hogy előkeresse a tégely alján maradt kencét. De hiába tették ki a teraszra Szurtos mellé, egyetlen szúnyog sem szállt oda az illatára.

– Ezek szerint csak az én hajamon lesz olyan szúnyogcsábító szaga – dűnnyögte Vilkó. – Sebaj! Ha megígéred, Szurtos, hogy minden szúnyogot felfalsz, akkor a kedvedért bekenem a hajam! De vigyázz, mert sokan lesznek!

– Olyan éhes vagyok, hogy egy egész rajt fel tudnék falni! – fogadkozott Szurtos.

– Hát, jó. Felkészülni, vigyázz, kész, rajt! – kurjantott Vilkó, azzal a fejére borította a tégely tartalmát, és alaposan bedörzsölte. A barna, zsíros kencétől csupa ragacs lett harsányzöld üstöke.

– Na, hol van már az ebéd? – türelmetlenkedett Szurtos.

Néhány percig nem történt semmi. Vilkó már kezdett aggódni, hogy fölöslegesen maszatolta össze magát, amikor hirtelen kivágódott a nádasból egy szúnyog, és előreszegezett fullánkkal célba vette a lengefiút. Szurtos talpra szökkent, és abban a pillanatban le is nyelte a támadót. Végre megélénkült körülöttük a nádas! A sűrűből fenyegető döngicséléssel tört elő egy fekete szúnyogfelhő.

– Gyertünk, Szurtos, ne hagyj cserben! – kiáltotta Vilkó. Gyorsan lekuporodott, befogta a fülét és igyekezett mozdulatlanul kivárni, amíg a fecskefiú megküzd a támadókkal.

Szurtos csőre villámgyorsan kapkodott minden irányba, de a szúnyogok egyre többen lettek. Tíz perc múlva a kismadár kétségbeesetten csipogni kezdett:

– Degeszre ettem magam, mindjárt kipukkadok!

Vilkó is meglegelte a feje körül zsongó szúnyogfelhőt, szó nélkül felpattant és a vízbe vetette magát. Igyekezett minél alaposabban ledörzsölni a hajába tapadt kulimászt, de a kenőcs tavasz óta sokkal sűrűbb és ragacsosabb lett, szinte képtelenség volt megszabadulni tőle. Valahányszor kidugta a fejét a víz alól, hogy levegőt vegyen, a parton várakozó szúnyoghad újabb támadásba lendült.

– Hívjátok ide Kormost és a családját! – kiabált kétségbeesetten Vilkó.

Szurtos szerencsére kellőképpen megerősödött már, ezért a levegőből röppent, hogy segítségül hívja a többieket, akik hamarosan meg is érkeztek. Vilkó csuromvizesen visszaült a deszkákra, és vigyorogva figyelte, ahogy hét fecske lakomázik a feje fölött.

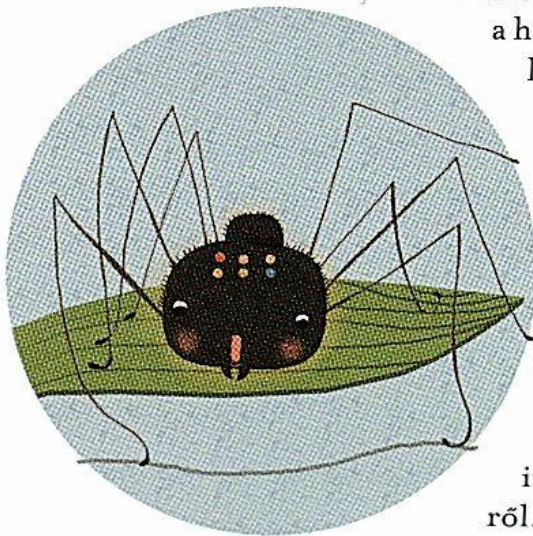
A könnyű préda híre hamarosan körbejárt, és egyre több fecske gyülekezett a környéken. Ott volt Füstös, a hírnök, a mindig éhes fiatalok és a megfontoltabb, idősebb madarak is. A nagy lakoma alatt, hogy Vilkó se maradjon éhes, nagyapó a kezébe nyomott egy hatalmas tál pattogatott békalencsét. A lengefiú elégedetten majszolt a vadul repkedő fecskék gyűrűjében, aztán hirtelen eszébe jutott még valaki.

– Nagyapó! Nem tudnád idehívni Táltost? Ő is a szúnyogcsemegét szereti a legjobban!

Az öreg lenge mosolyogva elsietett, hogy riassza Vilkó barátját, a fekete szemű, fiatal kecskebékát, akit csökevényes bal lába miatt gyakran csúfoltak a társai.

A tavasszal épített telepók-hálózat kiválóan működött. A kunyhó mellett tanyázott Artúr, a pók, aki nagyapó kérésére lábai közé fogta az ezüstös pókfonalat, és továbbította rajta Vilkó üzenetét. A pókfonal túlsó végén ücsörgő keresztes pók tudta, hol lakik Táltos, így ő is jó irányba küldte tovább a meghívást. Néhány perc múlva a békafiúhoz is eljutott a szúnyoglakoma híre.

Mire Táltos megérkezett, Rence Ervin is kivonult az őrjárat élén, hogy megtudja a hatalmas csödület okát. A fecskék lelkesedve mesélték neki, hogy Füttyös Vilkó feje körül igazi szúnyograjzás kezdődött, ezért mindenki kedvére falatozhat, és nem kell közben fárasztó repkedéssel tölteni az időt. Az őrparancsnok gyanakodva méregette a törökülésben békalencsét majszoló lengefiút, aki vidáman integetett a fecskefelhő közepéről. Rence Ervin egy darabig azon

tűnődött, hogy talál-e valami szabálytalanságot, de mivel Vilkó egyik törvényt sem hágtat át éppen, jó étvágyat kívánt a vidám madárcsapatnak és visszarepült Lengevárba.

Táltos egyenesen Vilkó mellé huppant, és boldogan kapdosta el a fiúhoz legközelebb repülő szúnyogokat.

– Nem is mondtad, hogy zsúrt rendezel! – nevetett a barátjára.

– Én sem gondoltam, hogy ez lesz belőle – mosolygott Vilkó. – De ha már így alakult, alaposan tömd meg magad, mert holnap folytatjuk a készülődést.

– Miből maradtam ki már megint? – röppent melléjük kíváncsian Szurtos, akinek csak úgy feszült a begye a bőséges lakomától.

– Engedélyt kaptunk Sulyom királytól, hogy mi is induljunk az őszi békaderbin! – magyarázta Vilkó. – Táltos bal lábára készítettem egy szerkentyűt, amivel ugyanakkorát tud ugrani, mint a többi béka, és így mi nyerhetjük végre a békaderbit!

– Akkor hajrá! Ti lesztek a legjobbak! – csipogott Szurtos, azzal gyorsan lenyelt egy szúnyogot, ami kis híján belemélyesztette a fulánkját Vilkóba.

A szúnyoglakoma alkonyatig tartott. Vilkónak már zsongott a feje a szúnyogok zümmögésétől és a fecskezsivajtól, amikor nagyapó végre megelégte a felfordulást. A vendégeket hazaküldte, Vilkót betessékelte a fürdőszobába, és a zárt ajtó mögött addig csutakolta, amíg a kenőcs utolsó cseppje is eltűnt a fűrtjei közül. Szegény fiú annyira kimerült az egész napos nyüzsgéstől, hogy a mosdás után azonnal mély álomba merült. De így sem tudta nyugodtan kipihenni magát, mert egész éjszaka szúnyogokkal és csattogó csőrű füstifecskékkel álmodott.

5. Az edzés

Az égbolt keleti oldalán éppen csak felderengett az első fénysugár, amikor a Nádtenger lakói hatalmas csivitelésre ébredtek. A fecskeraj már javában készülődött az útra, minden család létszámenlőrzést tartott, a szemfülesebbek még gyorsan bekaptak néhány kósza szúnyogot. A lengeőrség készenlétben várakozott, hogy egy darabon elkísérje az átutazó vendégeket. Füttyös Vilkó és nagyapó is talpon volt már, a teraszon búcsúzkodtak Kormos családjától. Nagyapó az utolsó kanál ezerjófű főzetet is becsorgatta Szurtos csőrébe, aki a gyógyszertől, a sok pihenéstől és az előző napi nagy

lakomától visszanyerte régi erejét. Kormos és Csiri hálásan ölelte meg Vilkót és nagyapót, Szurtos pedig kitépett a begyéből egy hófehér és egy koromfekete tollat, hogy azzal köszönje meg Vilkónak a segítséget. Aztán a fecskeraj a magasba emelkedett, és hangos, sebes szárnyszuhogásokkal elindult dél felé.

– Viszlát, jövőre találkozunk! – lengette a tollakat Vilkó.

– Pallaszt is üdvözljük! – kiáltott vissza Kormos.

Az ég alja már rózsaszínre váltott, mikor a fecskeraj végleg eltűnt az égen. Hamarosan Rence Ervin és őrvárata is visszatért, és mire a nap első sugarai megcsillantak a víztükrön, teljes nyugalom honolt a Nádtengeren, mintha a nemrég itt csivitelő ötezer füstifecske csak álom lett volna.

Aludni azonban már senki sem akart, ezért az őrvárat visszatért teázni Lengevárba, Vilkó és nagyapó pedig a teraszon ült le reggelizni. Evés után Vilkó elégedetten nyújtózott.

– Szerencsére a szúnyogok végre megfélemlítettek rólam! Itt az ideje, hogy folytassuk Táltossal a készülést!

– Nem lesz könnyű dolgod, kis unokám! – csóválta a fejét nagyapó. – A békaderbin a legügyesebb lengék is hamar kipontozódnak.

– Nem baj, mi Táltossal akkor is megpróbáljuk! – mondta eltökélten Vilkó, aztán búcsút vett nagyapótól és elindult, hogy megkeresse a barátját.

A békafiú is ébren volt már, éppen a reggeli úszóedzéshez készülődött. Csökevényes bal mellső lábára felcsatolta azt az ügyes, rugós szerkezetet, amit Vilkó eszkábált neki. A lengefiú találmánya leginkább egy úszólábra hasonlított, amit erős pánt rögzített. Ennek segítségével Táltos éppen annyira tudott megtámaszkodni vagy elrugaszkodni, mint a többi, egészségesen kifejlődött béka.

A békaderbin a Nádtengeren élő lengék és kecskebékák viaskodnak egymással. A lengéknek fel kell ülniük a békák hátára, és három percen keresztül ott kell maradniuk. A békák eközben teljes erejükből ugrálnak, szaltóznak, minden módon igyekeznek lerázni a hátukon ülő ellenfelet. A küzdelem mindkét fél számára

kimerítő, csak a legerősebb lengéknek és a legizmosabb békáknak van esélyük a győzelemre. Ugyan a szabályok szerint csak barna hajú lengék és kifejlett kecskebékák vehetnek részt a viadalon, Füttyös Vilkó és Táltos mégis engedélyt kapott Sulyom királytól, hogy benevezzenek. Mindketten nyári hőstettükkel és bátorságukkal vívták ki a király elismerését.

Őfelsége váratlan kegyének hamar híre ment a Nádtengeren, és a Locsogó-tó minden lakója izgatottan várta a közelgő versenyt, amin kiderül majd, hogy érdemes volt-e a szófogatatlanságáról ismert Vilkó és a kacskálábú Táltos a nagy kitüntetésre.

A két barát komolyan vette a felkészülést. A királyi engedély óta minden nap készültek a küzdelemre. Úsztak, ugráltak, birkóztak és persze valódi derbigyakorlatokat is végeztek. A bemelegítés után Vilkó felpattant Táltos hátára, a békafiú pedig veszett ugrándozásba fogott. Ugyan tudták, hogy az igazi, tapasztalt bajnokok ellen nincs túl sok esélyük a győzelemre, a maguk részéről azonban mindent megtettek, hogy felkészülten vegyenek részt a viadalon.

Persze nem csak ők ketten töltötték edzéssel az időt. A többi versenyző is keményen készült a küzdelemre. Legtöbbet a két korábbi bajnok gyakorolt, mert mindketten szégyennek érezték volna, ha más viszi el előlük a kupát. Perje Csongor, a lengebajnok igazán daliás legény volt, magas, izmos, nagy erejű. Egyedül Rana Roni, a kecskebékák legjobbika tudott szembeszállni vele.

De a kecskebékák titkos reménysége az idei viadalon mégis Rana Gedeon volt, Rana Roni fia, aki hatalmas hátsó lábáról, ruganyos mozgásáról és kellemetlen gonoszkodásairól volt híres. Gyakran csúfolta Táltost csökevényes mellső lába miatt, és ha csak tehetett, gúnyt űzött Vilkó zölden maradt hajából is. Az utóbbi időben kedvenc szórakozása az volt, hogy megleste a két barátot edzés közben, aztán a legváratlanabb pillanatban elájuk ugrott, hangosan kacagva, gúnyolódva. Barátai, a fiatal békák hahotázva követték Gedeont, és hasukat fogták a nevetéstől, amikor Vilkót és Táltost éppen ugrógyakorlatok közben találták.

Táltos ilyenkor megharagudott, mérgesen kiabálva próbálta elzavarni a gúnyolódókat, de Vilko csitította.

– Ne törődj velük, Táltos! Most nagy a szájuk, de majd bámulnak, ha meglátják a derbin, mit tudunk.

– Nem is tudunk semmit – hajtotta le a fejét Táltos. – Ügyetlen és gyenge vagyok. Egy újszülött gőte is erősebb nálam.

– Ugyan már! – rázta a fejét Vilko. – Gyerünk, csatold le a pótlábadat, lássuk, mennyit bírsz segítség nélkül!

– Semennyit – morgott Táltos, de azért leszerelte magáról a Vilko készítette szerkentyűt.

– Figyelj, ezt kapd ki! – rikkantott Vilko, azzal Táltos hátára szökkent. Két karjával erősen belecsimpaszkodott a nyakába, lábával átkulcsolta Táltos hasát, és úgy szorította, hogy a szegény béka alig jutott lélegzethez. De őt sem kellett ám féltetni! Már is veszett ugráندozásba kezdett,

rázta magát, jobb mellső lábára támaszkodva kirúgott hátrafelé, aztán hirtelen megpördült és kettőt fordult a levegőben. Az utolsó forgásnál Vilko szorítása lazult, és Táltos következő rúgásától lerepült a béka hátáról. Egyenesen a tó vizébe pottyant. Bugyborékolva, nevetve, jókedvűen kászálódott ki a nádtövek közül.

– Én mondom, Táltos, te vagy a legerősebb béka, akivel valaha találkoztam – mondta elismerően. – Ha pedig még a pótlábat is felcsatolod, maga Perje Csongor sem tud megmaradni a hátadon!

– Ugyan már, Vilko! Nevetni fognak rajtam a stadionban, és én leszek az első, aki kipontozódik!

– Majd meglátjuk! – zárta le a témát Vilko, azzal felfüggeszkedett egy nádszálra, és megpróbált úgy felkúszni rajta, hogy csak a karját használta, a lábával nem is segített. – Két hét múlva minden kiderül! – tette még hozzá, mikor végre megpihent a nádbuga tetején.

Eközben Rana Gedeon a barátai körében kupaktanácsot tartott.

– Tudom, hogy ennek a két mihasznának esélye sincs ellenem – mondta –, de azt szeretném, hogy egy életre elmenjen a kedvük a versenyzéstől. Nevetségessé akarom tenni őket, hogy máskor ne üssék az orrukat a nagyok dolgába!

– Mi a terved, Gedeon? – kérdezte izgatottan Kroki, Gedeon rücskös hátú barátja.

– Két hét múlva megtudjátok! – felelte titokzatos képpel a békák reménysége, mire a barátai hangosan felnevettek. Ha Gedeon egyszer valamit kitervel, abból egész biztosan nagyszerű móka lesz!

A következő két hét minden versenyző számára állandó edzéssel és gyakorlással telt. A régi harcosok elővették a versenyzéshez használt mezüket, az új indulóknak az is feladata volt, hogy elkészítsék maguknak a derbin kötelező ruhát. Vilko a 15-ös sorszámot kapta, ezt kellett a mezére hímeznie. A békák nem viseltek sorszámot, Táltos nadrágjára saját maga választott jelet.

A derbi előtti este minden felszerelést gondosan bepakoltak a sporttáskájukba. Vilko még lenyomott néhány fekvőtámaszt, Táltos közben ellenőrizte a pótláb felcsatolásához szükséges pán-

tokat, aztán visszaakasztotta a kis szerkezetet az ajtó melletti szög-
re. Most még nedves volt az esti gyakorlástól, reggelre a szögön meg-
szárad, és bekerül a sporttáskába a többi felszerelés mellé. Miután
mindennel elkészültek, úgy döntöttek, hogy nyugovóra térnek,
mert ki kellett pihenniük magukat életük első derbiversenyére.
Sikerült is gyorsan álomba merülniük, így fél óra múlva már egyi-
kük sem riadt fel Rana Gedeon nesztelen lépteire.

A békalegény csendesen az ajtóhoz surrant, leakasztotta a szög-
ről Táltos úszólábát, és egy kis késsel nyiszálni kezdte a rögzítő
szíjakat. Vigyázott, hogy ne vágja át őket teljesen, éppen csak any-
nyira, hogy két ugrás után majd maguktól szakadjanak el. Aztán
óvatosan visszaakasztotta a megrongált pótlábat a szög-
re, gonoszul elvigyorodott, és ugyanolyan halkan, ahogyan érkezett, hazaosont.

